

Sociaal veiligheidsplan

Obs De Driehoek

2022-2026

Inhoud

Inleiding	4
1. Sociale veiligheid	4
1.1 De bedoeling van De Driehoek.....	4
1.2 Sociaal-emotionele ontwikkeling	6
1.3 Methode Kwink	6
1.4 Groepsvorming.....	7
1.4 Leerlingvolgsysteem	7
2. Grensoverschrijdend gedrag	8
2.1 Verschil tussen ongewenst en grensoverschrijdend gedrag.....	8
2.2 Aanpak ongewenst gedrag.....	9
2.3 Aanpak grensoverschrijdend gedrag.....	9
2.4 Stappenplan	10
3. Pesten	12
3.1 Verschil tussen plagen en pesten.....	12
3.2 Signalen van pestgedrag	12
3.3 Aanpak pestgedrag.....	13
3.4 Stappenplan	16
Bijlage 1 Stappenplan grensoverschrijdend gedrag	17
Bijlage 2 Gedragsformulier grensoverschrijdend gedrag	18
Bijlage 3 Formulier tegen pesten (voor het kind dat gepest wordt)	20
Bijlage 4 Formulier tegen pesten (het kind dat een ander pest)	23
Bijlage 5 Wegloopprotocol	26
Bijlage 6 Protocol schorsing en verwijdering primair onderwijs	28
Artikel 1 Begripsbepalingen	28
Artikel 2 Algemeen	29
Artikel 3 Schorsing.....	30
Artikel 4 Verwijdering.....	31
Artikel 5 Bezwaarprocedure.....	32
Artikel 6 Melding bij vertrouwensinspecteur / aangifte bij politie.....	33
Artikel 7 Publicatie	33
Artikel 8 Overige bepalingen.....	33
Bijlage 7 Gedragscode OZHW voor PO en VO	35

Gedragsregels voor leerlingen en ouders naar de school en door de school.....	35
Gedragsregels medewerkers OZHW	37
Bijlage 8 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	39
Privacy	40
Acute onveiligheid.....	42
Structurele onveiligheid	43
Disclosure	44

Inleiding

Op basisschool De Driehoek streven wij naar een veilig klimaat in de klas en in de school, waarin betrokkenheid en verantwoordelijkheid van leerling en leerkracht in samenwerking met de ouders/verzorgers de pijlers zijn om dit veilige klimaat te realiseren.

Als school gaan we ervan uit dat alle leerlingen het gewenste gedrag kunnen laten zien. Voor sommigen zal het laten zien van dit gewenste gedrag meer aandacht vragen en is het harder werken om dit voor elkaar te krijgen. Dit sociaal veiligheidsplan zorgt voor duidelijke kaders en regelgeving, waaraan iedereen zich dient te houden. Dit biedt veiligheid. De wijze waarop leerkrachten met leerlingen omgaan, hoe leerlingen onderling met elkaar omgaan, de omgang tussen leerkrachten onderling en het omgaan van leerkrachten met ouders en andersom bepalen mede de cultuur en sfeer op school.

De Wet Veiligheid op school (2015) verplicht scholen om zorg te dragen voor de sociale veiligheid binnen de school. Op De Driehoek draagt het team, de gedragspecialist en vanaf schooljaar 2023 ook de Kwink-coach zorg voor een veilige leef- en leeromgeving. Daarnaast wordt ook verwacht dat scholen:

- Een sociaal veiligheidsbeleid voeren.
- Iemand hebben om het pestbeleid op school te coördineren en een aanspreekpunt te hebben waar kinderen en ouders pesten kunnen melden.
- De beleving van veiligheid en het welzijn van hun kinderen volgen, zodat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze kan worden aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, bestaat de mogelijkheid een interne vertrouwenspersoon te raadplegen. De vertrouwenspersoon kan het probleem (helpen) onderzoeken, deskundigen raadplegen en adviseren.

Ons handelen is er allereerst op gericht om gewenst gedrag te stimuleren, aan te leren en te bevorderen. We gaan ervan uit dat ouders/verzorgers dit eveneens doen. Op school doen we dat gedurende onze omgang met kinderen in de groepen, op het speelplein, maar ook heel bewust tijdens activiteiten in het kader van sociaal-emotioneel leren.

Bij dit sociaal veiligheidsplan zijn in de bijlage het 'Protocol schorsing en verwijdering primair onderwijs', 'Gedragscode OZHW voor PO en VO', 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' en 'Wegloopprotocol' opgenomen.

1. Sociale veiligheid

1.1 De bedoeling van De Driehoek

De bedoeling van De Driehoek is: **Samen groeien tot wereldburgers**. Een wereldburger is iemand die zich realiseert dat wat hij of zij doet effect heeft op de rest van de wereld. Een wereldburger denkt na over de keuzes die hij/zij maakt. Wij vinden het belangrijk dat kinderen bij ons op school leren wat een wereldburger is en doet. Wij blijven ons daarin ontwikkelen.

Het is dan ook vanzelfsprekend dat wij de leerlingen willen leren verantwoordelijk te zijn voor hun eigen gedrag.

Leidende principes

Leidende principes zijn simpele, concrete vuistregels die richting geven aan het dagelijks handelen. Die helpen ons om onze bedoeling na te streven.

Wij (leerlingen/ouders/leerkrachten) hebben de volgende leidende principes:

1. Wij werken met autonomie, competentie en relatie als basisvoorwaarden.

Wij kunnen elkaar vertrouwen en ondersteunen. Iedereen mag zichzelf zijn.

Bij ons op De Driehoek mag je jezelf zijn en word je gerespecteerd om wie je bent. Wij zetten een veilig klimaat neer waarin iedereen zich mag ontwikkelen. Je ontwikkelt hier je kennis, vaardigheden en basishouding om sterker in het leven te kunnen staan. Wij zien elkaar als groeiende wereldburger en waarderen elkaars bijdrage.

2. Wij hebben oog en oor voor elkaar

Bij ons word je gezien en gehoord.

Binnen onze school vinden wij het belangrijk dat iedereen gezien en gehoord wordt. Wij hebben oog en oor voor elkaars kwaliteiten, talenten, ervaringen en gevoelens.

3. Wij denken in mogelijkheden

Dit vraagt creativiteit en lef.

Door in mogelijkheden te denken kunnen wij een ruimer onderwijskader bieden waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen. Wij denken in mogelijkheden door verschillende werkvormen aan te bieden, te differentiëren in de lessen om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de onderwijsbehoefte van de leerling. Het vraagt creativiteit en lef om te onderzoeken wat het beste is. Binnen onze mogelijkheden maken wij keuzes in het belang van de groep, de leerling en het onderwijs.

4. Wij werken samen in 'De Driehoek': leerling/ouder(s)/leerkracht

Wij delen eigenaarschap met alle betrokkenen.

Op De Driehoek onderzoeken en bepalen we met elkaar wat nodig is om de (leer)doelen te bereiken die we voor ogen hebben voor onze leerlingen. We willen dat onze leerlingen zelf actief betrokken raken op hun eigen weg. Op deze manier worden ze mede-eigenaar van hun eigen leerproces. Leerlingen die mede-eigenaar van hun eigen leerproces zijn, raken meer betrokken en gemotiveerd en behalen hogere leerresultaten. Wij streven naar een goede samenwerking met de ouders van onze leerlingen, in het belang van het kind. Op De Driehoek telt iedereen mee!

5. Wij hebben een positieve mindset

Onze denkwijze en houding zijn opbouwend.

Wij vinden het belangrijk dat we het goede voorbeeld geven door een positieve houding aan te nemen en die uit te stralen naar onze leerlingen, hun ouders en onze leerkrachten. Om een positieve

denkwijze, houding en wederzijds begrip te creëren is ruimte nodig. Ruimte om naar elkaar te luisteren en om van elkaar te leren.

Deze leidende principes kunnen ons helpen bij het maken van de juiste beslissingen en geven tevens onze ambities weer. Waarom staat er 'leerlingen/ouders/leerkrachten'? Deze drie groepen ondersteunen immers gezamenlijk de ontwikkeling van de leerling. Een goede samenwerking kan hier alleen maar positief aan bijdragen.

De leidende principes geven ons sturing, zo willen wij met elkaar omgaan!

1.2 Sociaal-emotionele ontwikkeling

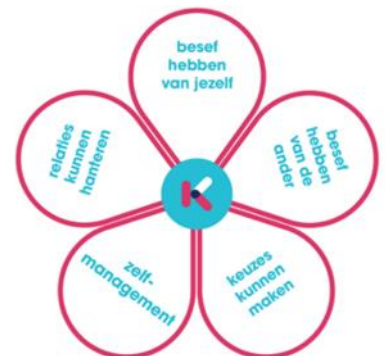
De ontwikkeling van het kind in het omgaan met zichzelf en met anderen valt onder de sociaal-emotionele ontwikkeling. Om het kind te helpen zich binnen dit gebied te ontwikkelen, is het belangrijk om aandacht te besteden aan de vijf competenties van sociaal-emotioneel leren. Door ook op school aandacht te besteden aan deze competenties, wordt het welbevinden van de kinderen gestimuleerd en een veilige leer- en leefomgeving gecreëerd.

1.3 Methode Kwink

Op De Driehoek wordt in de groepen 1 tot en met 8 gewerkt met de methode Kwink. De methode wordt preventief ingezet en heeft als doel om van de klas een positieve groep te maken en om verstoring gedrag in de klas (en daarom heen) te voorkomen. Om dit doel te bereiken wordt tijdens de lessen gewerkt aan de vijf competenties van sociaal-emotioneel leren.

In deze methode wordt ook veel aandacht besteed aan negatief (pest)gedrag. Kwink gaat uit van het verantwoordelijkheidsgevoel van de groep om pesten tegen te gaan. Doordat de kinderen hier al vanaf de onderbouw tijdens de lessen mee oefenen, leren de kinderen om elkaar op een positieve manier aan te spreken op hun gedrag. Het aanleren van positief gedrag voorkomt in veel gevallen onrust en negatief (pest)gedrag achteraf.

1.4 Groepsvorming

Aan het begin van het schooljaar is een klas nog niet gelijk een groep. Voordat een klas een groep wordt, vinden er verschillende fasen van groepsvorming plaats. In de eerste schoolweek staat het kennismaken centraal en het vaststellen van de normen en waarden binnen de groep. Een belangrijk onderdeel hiervan is het met elkaar bepalen van de groepsregels en afspraken.

Vanaf de eerste schoolweek tot aan de herfstvakantie ontdekken de kinderen hoe de groep is en welke rol zij binnen de groep hebben. Deze belangrijke weken worden de 'Gouden weken' genoemd. De lessen vanuit de methode 'Kwink' sluiten aan bij de fasen van groepsvorming. Tijdens de eerste periode wordt daarom vooral gewerkt aan het creëren van een veilige groep.

Vanaf de herfstvakantie zou de groep een positieve groep moeten zijn. De onderlinge verhoudingen zijn in balans, de rollen staan vast en er is sprake van rust. Indien nodig kunnen er nog groepsgerichte interventies worden ingezet.

1.4 Monitor sociale veiligheid

Wij gebruiken Leerling in beeld (LIB) van Cito om zicht te krijgen op de sociale veiligheid in de groep en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

In oktober en mei van elk schooljaar is er een meting. Onze leerlingen (groep 5 t/m 8) en alle leerkrachten vullen dan de vragenlijst in van LIB. Aan de hand van de ingevulde vragenlijsten krijgen wij een beeld van het klimaat in de groep. Op basis van deze informatie ondernemen wij, mocht het nodig zijn, gerichte acties om te zorgen voor een fijnere sfeer.

Buiten het bovenstaande laten wij de leerlingen van de groepen 7 en 8 jaarlijks de sociale veiligheid vragenlijst van Vensters invullen.

2. Gewenst gedrag

Zoals eerder aangegeven leren wij onze leerlingen het gewenste gedrag aan middels de Kwinklessen. Toch kan het gebeuren dat een leerling ongewenst gedrag laat zien. Dit kan verschillende vormen aannemen en in verschillende contexten plaatsvinden.

Wanneer een kind ongewenst gedrag vertoont, is het belangrijk om het ongewenste gedrag met het kind te bespreken. Wanneer het kind opnieuw ongewenst gedrag laat zien, wordt dit tijdens een gesprek met het kind en de ouders/verzorgers besproken. Een beschrijving van het ongewenste gedrag, de gemaakte afspraken en een samenvatting van het gesprek met ouders worden in ParnasSys vastgelegd.

Wanneer het ongewenste gedrag na de gemaakte afspraken blijft aanhouden, dan wordt dit met de gedragspecialist en/of de intern begeleider besproken.

Grensoverschrijdend gedrag

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen externaliserend gedrag en internaliserend gedrag. Bij externaliserend gedrag is het gedrag voornamelijk naar buiten gekeerd en bij internaliserend gedrag is het gedrag vooral naar binnen toe gekeerd. De verschillen zijn beschreven in tabel A.

Externaliserend gedrag	Internaliserend gedrag
Verstoren van klassikale activiteiten (brutaliteit, roepen, van de plaats komen)	Verdriet
Weigeren om werk te doen, dwars zijn	Onzeker
Geen gehoor geven aan (corrigerende) opmerkingen van de leerkracht	Verlegen, timide
Fysiek contact (duwen, slaan, schoppen)	Angstig
Op ongepaste wijze omgaan met spullen van school of van anderen	In zichzelf gekeerd, teruggetrokken
Ongepast taalgebruik	Niet opkomen voor zichzelf
Clownesk gedrag	Negatieve gedachten en gevoelens over zichzelf
Druk, onrustig gedrag	Weinig aansluiting met anderen

Tabel A. Verschil tussen externaliserend en internaliserend gedrag

2.1 Verschil tussen ongewenst en grensoverschrijdend gedrag

Door middel van de criteria uit tabel B kan onderscheid worden gemaakt tussen ongewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag.

	Ongewenst gedrag	Grensoverschrijdend gedrag
Duur	De problemen zijn er sinds kort (enkele dagen/weken).	De problemen spelen al langere tijd (maanden).

Frequentie	De problemen doen zich niet al te vaak voor. Er zit geen continuïteit in het vertonen van het gedrag. Toch is het gedrag storend.	Er is een aanhoudende reeks van storende gedragsuitingen.
Intensiteit	De intensiteit van de problemen is over het algemeen laag. Een enkele keer is er sprake van escalatie van het gedrag.	De problemen zijn intens en gaan gepaard met veel emotie bij het kind en de omgeving.
Situatie	Het probleemgedrag wordt meestal in één situatie getoond (bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen, op de gang, tijdens lezen).	De problemen komen in meerdere situaties voor.
Stapeling	Het probleemgedrag is beperkt in omvang.	Er is sprake van stapeling van ongewenst gedrag.
Gevolgen	De hinder is voor het kind en/of omgeving beperkt.	De hinder is voor de leerkracht en de klasgenoten groot. Het kind kan zelf ook onder het gedrag lijden.

Tabel B. Verschil tussen ongewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag

2.2 Aanpak ongewenst gedrag

Wanneer een kind ongewenst gedrag vertoont (zie tabel A en tabel B), is het belangrijk om het ongewenste gedrag met het kind te bespreken. Wanneer het kind opnieuw ongewenst gedrag laat zien, wordt dit tijdens een gesprek met het kind en de ouders/verzorgers besproken. Een beschrijving van het ongewenste gedrag, de gemaakte afspraken en een samenvatting van het gesprek met ouders worden in ParnasSys vastgelegd.

Wanneer het ongewenste gedrag na de gemaakte afspraken blijft aanhouden, dan wordt dit met de gedragsspecialist en/of de intern begeleider besproken.

2.3 Aanpak grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag (zie tabel 2.3.1 en tabel 2.3.2), dan voert de leerkracht een gesprek met het kind. Tijdens het gesprek wordt het formulier 'grensoverschrijdend gedrag' (zie bijlage 3) door de leerkracht (groep 1 t/m 4) of door het kind (groep 5 t/m 8) ingevuld.

Daarnaast informeert de leerkracht de ouders over de probleemsituatie en wordt een beschrijving van het vertoonde gedrag, de gemaakte afspraken en het ingevulde 'gedragsformulier' in ParnasSys vastgelegd.

Gesprek met het kind

- Stel het kind op zijn of haar gemak.
- Vertel waarom je een gesprek wilt voeren.
- Verken het probleem aan de hand van het 'formulier grensoverschrijdend gedrag'. Wat is er gebeurd? Wie waren erbij betrokken? Waar is het gebeurd? Hoe is het gebeurd? Waarom is het gebeurd?
- Hoe denkt het kind er nu over?
- Hoe zouden de andere betrokkenen zich nu voelen?
- Welke oplossingen kan het kind bedenken?
- Kies één of meerdere oplossingen uit.
- Bespreek hoe dit stap voor stap kan worden uitgevoerd.
- Vraag aan het kind hoe hij in het vervolg met een soortgelijk probleem om gaat?
- Zet alles op een rijtje: wat is er besproken/afgesproken?

- Sluit het gesprek positief af.

Gesprek ouders/verzorgers

- Stel de ouders/verzorgers op hun gemak.
- Vertel wat de aanleiding is van het gesprek.
- Geef aan wat het doel van het gesprek is.
- Beschrijf de probleemsituatie(s).
- Wat zit er achter dit gedrag? Wat vertelt het kind thuis? Merken de ouders/verzorgers veranderingen in het gedrag, gedachten of gevoelens van hun kind? Wat is volgens ouders de oorzaak van het gedrag?
- Bespreek welke afspraken je met het kind hebt gemaakt en wat de vervolgstappen zijn.
- Bespreek wat ouders thuis kunnen doen.
- Wat is de conclusie van het gesprek?
- Zet alles op een rijtje: wat gebeurt er op school? Wat gebeurt er thuis? Komt er een vervolggesprek? Noteer dit op het 'formulier grensoverschrijdend gedrag'.
- Sluit het gesprek positief af.

Dossier opbouwen

Het is belangrijk om het gedrag zo objectief mogelijk te beschrijven. Door dit te doen ontstaat een goed beeld van de situaties in de groep waarin het kind ongewenst gedrag vertoont. Dit is belangrijk om te bepalen welke vorm van hulp of ondersteuning nodig kan zijn. Een goed en duidelijk dossier helpt in de hulpverlening en begeleiding naar een kind en ouders.

Voor een goed dossier worden de volgende aspecten door de groepsleerkracht in beeld gebracht:

- Het vertoonde gedrag wordt genoteerd als notitie in ParnasSys.
De gemaakte afspraken met het kind en ouders/verzorgers om het grensoverschrijdende gedrag te stoppen worden genoteerd in ParnasSys.
- Het ingevulde 'formulier grensoverschrijdend gedrag' wordt vastgelegd in ParnasSys.

2.4 Stappenplan

Zodra er sprake is van grensoverschrijdend gedrag wordt het 'stappenplan grensoverschrijdend gedrag' (zie bijlage 1) ingezet. In dit stappenplan is een opbouw zichtbaar in maatregelen die we als school nemen om grensoverschrijdend gedrag aan te pakken. Daardoor is het voor alle betrokkenen duidelijk welke aanpak wordt gehanteerd, wie verantwoordelijk is, hoe het dossier wordt opgebouwd en wat de vervolgstappen zijn.

Aan het einde van het schooljaar worden de genomen stappen en de aanpak met de betrokken leerkracht, gedragspecialist, intern begeleider en/of schoolleider geëvalueerd. Tijdens dit evaluatiemoment wordt besproken of het stappenplan uit het omgangsprotocol tijdens het volgende schooljaar wordt gecontinueerd of dat de inzet van het omgangsprotocol niet meer nodig is. Wanneer er tijdens een volgend schooljaar opnieuw sprake is van grensoverschrijdend gedrag, dan wordt het 'stappenplan grensoverschrijdend gedrag' opnieuw, vanaf niveau 1, ingezet.

Na het evaluatiemoment bespreekt de leerkracht met de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) de gemaakte afspraken. Ook worden de gemaakte afspraken genoteerd in ParnasSys.

3. Pesten

3.1 Verschil tussen plagen en pesten

Plagen gebeurt vaak spontaan en komt dus niet structureel voor. Bij plagen ben je gelijk aan elkaar en is niemand de baas. Ook liggen de rollen hierbij niet vast. De ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Bij plagen is het niet de bedoeling om een ander pijn te doen, maar wordt het vaak als leuk of grappig gezien. Soms is het onderscheid lastig te maken. Stoeien valt bijvoorbeeld onder plagen, maar kan soms op de grens tussen plagen en pesten zitten.

Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Het kind dat pest heeft geen positieve bedoelingen. Hij wil de ander pijn doen, kwetsen en een slecht gevoel bezorgen. Het kind dat gepest wordt, voelt zich eenzaam, verdrietig, onzeker en is bang. De verschillen tussen plagen en pesten zijn beschreven in tabel 3.1.

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid, wisselende slachtoffers	Machtsverschil, steeds hetzelfde slachtoffer
Niet-doelbewust	Doelbewust
Grappig of leuk	Agressie
Toevallig, eenmalig	Langdurig

Tabel 3.1 Verschil tussen plagen en pesten

Op school geven kinderen regelmatig aan dat zij het gevoel hebben dat zij worden gepest. Vaak gaat hierbij niet om pesten, maar om plagen. Het is voor kinderen lastig om onderscheid te maken, omdat zij zich door beide niet prettig kunnen voelen. Toch is er een groot verschil in het omgaan met plagen en pesten. Daarom is het belangrijk dat een kind leert wat het verschil tussen plagen en pesten is en dit leert herkennen. Door middel van lessen uit de methode Kwink en activiteiten tijdens de week tegen het pesten wordt hier in iedere groep aandacht aan besteed.

3.2 Signalen van pestgedrag

Pestgedrag komt in verschillende uitingsvormen voor. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen verbaal, fysiek, emotioneel en relationeel pesten. Dit geldt voor zowel het traditionele pesten als het digitale pesten. Hieronder worden bij iedere uitingsvorm signalen en voorbeelden van pestgedrag genoemd.

Verbaal pesten*	<ul style="list-style-type: none"> - Uitschelden, kleineren - Bedreigen - Altijd een bijnaam gebruiken - Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een ander - Briefjes doorgeven - Foto's of filmpjes verspreiden via social media <p><i>*Uitingen kunnen verbaal zijn of via tekstberichten en filmpjes</i></p>
------------------------	--

Fysiek pesten	<ul style="list-style-type: none"> - Intimideren - Bedreigen - Slachtoffer of bekende van het slachtoffer pijn doen - Spullen kapot of onbruikbaar maken - Na schooltijd opwachten - Onderweg naar huis achterna rijden - Dwingen om met een ander persoon te vechten - Stelen van een slachtoffer
Emotioneel	<ul style="list-style-type: none"> - De ander publiekelijk een slecht gevoel bezorgen - Vernederen - Uitslachten - Buitensluiten - Belachelijk maken
Relationeel	<ul style="list-style-type: none"> - Stoken in vriendschappen - Riddels verspreiden of iemand een slechte naam bezorgen - Privé informatie delen of geheimen openbaren - Een ander voortdurend de schuld geven

Wanneer mogelijk pestgedrag is gesignaleerd, kan per situatie worden onderzocht of er sprake is van pesten. Beantwoord in dat geval de onderstaande vragen:

- Is er sprake van machtsverschil?
- Is er sprake van doelbewust gedrag?
- Is er sprake van agressie?
- Houd het langdurig aan?

Er is **geen** sprake van pestgedrag wanneer één, twee of drie vragen met 'ja' en de overige vragen met 'nee' worden beantwoord. In deze situatie is sprake van ongewenst gedrag.

Er is **wel** sprake van pestgedrag wanneer alle vragen met 'ja' worden beantwoord.

3.3 Aanpak pestgedrag

Wanneer er op school sprake is van pestgedrag, dan wordt de vijfsporenaanpak ingezet. Echter kan pestgedrag kan zich ook buiten schooltijd voordoen. We merken dat er door de huidige digitale mogelijkheden minder grenzen aan pesten zijn. Ondanks dat wij op school veel aandacht besteden aan het voorkomen van (digitaal) pesten, zijn ouders/verzorgers in alle gevallen verantwoordelijk voor het gedrag van hun kind.

Wat betreft (digitaal) pesten buiten schooltijd heeft de leerkracht een signalerende rol. Wanneer de leerkracht merkt dat een situatie buiten school invloed heeft op de groep, dan wordt dit met de groep of de betrokken kinderen besproken en wordt contact opgenomen met de betreffende ouders.

De vijfsporenaanpak is een benadering van pesten die gericht is op de vijf verschillende partijen die betrokken zijn, namelijk: het kind dat gepest wordt, het kind dat een ander best, de klasgenoten, de ouders en de school.

1. Het kind dat gepest wordt

Ieder kind kan het slachtoffer worden van pestgedrag. Hieronder een aantal mogelijke beschrijvingen waarop pesten betrekking kan hebben:

- Het kind heeft weinig zelfvertrouwen en bezit weinig mogelijkheden om voor zichzelf op te komen of om problemen op te lossen. Het kind valt buiten de groepen en heeft weinig tot geen vrienden.
- Het kind heeft moeite om zijn gedrag en emoties te reguleren. Dit zorgt ervoor dat het kind tijdens sociale contacten de neiging heeft om te overreageren en niet altijd op een juiste wijze handelt.
- Het kind maakt deel uit van de omstanders en heeft last van het pestgedrag wat hij ziet gebeuren. Ondanks dat het kind persoonlijk niets wordt aangedaan, voelt hij zich rot over het gedrag wat hij heeft gezien. Het kind voelt zich schuldig en schaamt zich omdat hij geen stap heeft gezet om het pesten te stoppen.
- Het kind is anders dan de andere kinderen en valt daardoor buiten de groep. Oorzaken hiervoor kunnen zijn: andere (seksuele) identiteit, een beperking of stoornis, speciale (onderwijs)behoeften.

Begeleiding van het kind dat gepest wordt vanuit school:

- Toon medeleven, luister naar het verhaal en stel vragen. Hoe, wanneer en door wie wordt er gepest?
- Vul samen het formulier 'het kind dat gepest wordt' in (zie bijlage 5). Bespreek hoe het kind zelf reageert voorafgaand, tijdens en na het pesten.
- Leer het kind dat hij op een andere manier kan reageren. Beloon het kind bij het juiste gedrag.
- Benadruk wat zijn sterke en leuke eigenschappen zijn.
- Leg uit waarom de ander pest.
- Bespreek welke oplossing het kind wil.
- Nodig ouders uit voor een (telefonisch) gesprek om de situatie met elkaar te bespreken en maak afspraken over hoe nu verder.
- Laat het kind eventueel ervaren dat het contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Bijvoorbeeld door naschoolse activiteiten of een sportvereniging.
- Inschakelen van externe hulp, zoals sociale vaardigheidstrainingen, CJG of het wijkteam.

2. Het kind dat een ander pest

- Kinderen hebben behoefte om deel uit te maken van een groep. Wanneer de kinderen een plek hebben binnen de groep, willen ze zichzelf laten zien en gewaardeerd worden. Een kind dat een ander pest, lijkt de behoefte te hebben om zijn status binnen de groep via ongewenst gedrag te vergroten. Deze behoefte kan voortkomen uit verschillende situaties, zoals:
het kind voelt zich buitengesloten of is zelf gepest. Daarom zoekt hij contact met een populair kind dat eveneens pest. Het kind wil hierdoor zijn eigen status binnen de groep verhogen.
- het kind heeft een hoge status binnen de groep en is erg populair. Het kind weet heel goed wat de regels zijn, maar probeert deze te omzeilen.
- het kind is opgegroeid met grote, sociale problemen. Hierbij kan je denken aan een problematische thuissituatie, misbruik of criminaliteit. In het leven van het kind is nauwelijks sprake van empathie en is agressie de norm.
- Het kind is fysiek sterk en wilt voortdurend de strijd of competitie met anderen aan gaan.

Begeleiding van het kind dat een ander pest vanuit school:

- Voer een gesprek: wat is de reden van pesten? Vul samen het formulier 'het kind dat een ander pest' in (zie bijlage 5).
- Laat inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is op de ander
- Laat zijn excuses aanbieden aan het kind dat gepest wordt en eventueel aan de rest van de groep
- Laat zien welke sterke en leuke kanten de ander heeft
- Bespreek welk gedrag je van het kind verwacht en benoem de regels en afspraken die op school gelden. Geef aan welke consequenties er gelden wanneer het kind zich hier niet aan houdt.
- Leer het kind een passende aanpak, bijvoorbeeld de stop-denk-doe methode. Beloon het kind bij goed gedrag.
- Nodig ouders uit voor een (telefonisch) gesprek om de situatie met elkaar te bespreken. Bespreek wat de oorzaak voor het pestgedrag kan zijn en maak afspraken over hoe nu verder.
- Laat het kind eventueel ervaren dat het contact met andere kinderen wel leuk kan zijn. Bijvoorbeeld door naschoolse activiteiten of een sportvereniging.
- Inschakelen van externe hulp, zoals sociale vaardigheidstrainingen, CJG of het wijkteam.

3. De klasgenoten

In peestsituaties draait het niet alleen om de kinderen die pesten en gepest worden. Er zijn ook kinderen die aanmoedigen, toekijken of tegen het pestgedrag zijn. De omstanders kunnen in drie groepen worden verdeeld:

- *Verdedigers* kiezen de kant van het kind dat wordt gepest. Ze troosten het kind dat wordt gepest komen voor hem op. Hoe meer kinderen voor het kind wat gepest wordt opkomen, hoe groter de kans is dat het pesten afneemt.
- *Buitenstaanders* kijken toe of kijken weg. Ze nemen een passieve houding aan en durven vaak niet in te grijpen, omdat ze bang zijn zelf gepest te worden. Deze houding kan voor het kind dat een ander pest overkomen als 'ik grijp niet in, het is goed wat je doet'. Hierdoor is de kans groot dat het pesten blijft doorgaan.
- *Aanmoedigers* pesten niet zelf, maar door hun houding, uitspraken of gelach moedigen ze de pester aan om verder te gaan. Dit stimuleert het kind dat een ander pest om verder te gaan.

Begeleiding van de klasgenoten:

- Praat met de kinderen over pesten en hun eigen rol daarbij.
- Overleg met de kinderen welke mogelijke oplossingen er zijn en bespreek wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Werk samen met de kinderen aan oplossingen, waarbij zij zelf een actieve rol spelen.

4. De ouders

- Neem ouders die zich zorgen maken over pesten serieus.
- Breng en houd ouders op de hoogte van peestsituaties.
- Geef informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.

- Stem de aanpak tegen het pesten met ouders af en voer dit zowel op school als thuis uit. Verwijs ouders indien nodig door naar deskundige ondersteuning.

De school

- Zorg dat de leerkrachten en schoolleider voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- Kies een standpunt ten opzichte van pesten en draag dit uit.
- Hanteer een beleid met betrekking tot pesten en veiligheid waar de hele school bij betrokken is.

3.4 Stappenplan

Zodra een kind, ouder of leerkracht aangeeft dat er sprake is van pestgedrag wordt het stappenplan (zie bijlage 1) ingezet. In dit stappenplan is een opbouw zichtbaar in maatregelen die we als school nemen om pestgedrag aan te pakken. Daardoor is het voor alle betrokkenen duidelijk welke aanpak wordt gehanteerd, wie verantwoordelijk is, hoe het dossier wordt opgebouwd en wat de vervolgstappen zijn.

Aan het einde van het schooljaar worden de genomen stappen en de aanpak met de betrokken leerkracht, gedragspecialist, intern begeleider en/of schoolleider geëvalueerd. Tijdens dit evaluatiemoment wordt besproken of het stappenplan uit het omgangsprotocol tijdens het volgende schooljaar wordt gecontinueerd of dat de inzet van het omgangsprotocol niet meer nodig is. Wanneer er tijdens een volgend schooljaar opnieuw sprake is van pestgedrag, dan wordt het 'stappenplan pestgedrag' opnieuw, vanaf niveau 1, ingezet.

Na het evaluatiemoment bespreekt de leerkracht met de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) de gemaakte afspraken. Ook worden de gemaakte afspraken genoteerd in ParnasSys.

Bijlage 1 Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Niveau 5
Situatie	Situatie waarin sprake is van grensoverschrijdend gedrag (eerste keer)	Situatie waarin opnieuw sprake is van grensoverschrijdend gedrag (tweede keer)	Situatie waarin sprake is van herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag	Situatie waarin sprake is van structureel grensoverschrijdend gedrag	Situatie waarin sprake is van onacceptabel, structureel grensoverschrijdend gedrag
Aanpak om einde te maken aan situatie	De leerkracht bespreekt het grensoverschrijdend gedrag met het kind. De leerkracht neemt telefonisch contact op met de ouder(s) en informeert ouders over de situatie	De leerkracht bespreekt het grensoverschrijdend gedrag met het kind. Het formulier grensoverschrijdend gedrag wordt ingevuld. De leerkracht voert op school een gesprek met het kind en ouder(s). Het formulier grensoverschrijdend gedrag wordt door ouders ondertekend. De leerkracht informeert de gedragsspecialist.	De gedragsspecialist bespreekt het grensoverschrijdend gedrag met het kind. Het formulier grensoverschrijdend gedrag wordt ingevuld. De leerkracht en de gedragsspecialist bespreken de situatie. De leerkracht voert op school een gesprek met het kind en ouder(s). Het formulier grensoverschrijdend gedrag wordt door ouders ondertekend. De gedragsspecialist informeert de intern begeleider.	De intern begeleider bespreekt het grensoverschrijdend gedrag met het kind. Het formulier grensoverschrijdend gedrag wordt ingevuld. De leerkracht en de intern begeleider bespreken de situatie. De intern begeleider voert op school een gesprek met de leerkracht, de ouder(s) en het kind. Het formulier grensoverschrijdend gedrag wordt ondertekend. De intern begeleider informeert de schoolleider.	De schoolleider bespreekt het grensoverschrijdend gedrag met het kind. De intern begeleider en schoolleider bespreken de situatie. Gesprek op school met de schoolleider, de intern begeleider, de leerkracht, de ouder(s) en het kind.
Verantwoordelijk(en)	Leerkracht	Leerkracht Gedragsspecialist	Gedragsspecialist Intern begeleider	Intern begeleider Schoolleider	Intern begeleider Schoolleider
Dossievorming	Er worden afspraken gemaakt om het grensoverschrijdende gedrag te stoppen. Het getoonde gedrag en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in ParnasSys.	Er worden afspraken gemaakt om het grensoverschrijdende gedrag te stoppen. Het getoonde gedrag en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in ParnasSys. Waarschuwing in ParnasSys aangeven	Er worden afspraken gemaakt om het grensoverschrijdende gedrag te stoppen. Het getoonde gedrag en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in ParnasSys. Tweede waarschuwing in ParnasSys	Er worden afspraken gemaakt om het grensoverschrijdende gedrag te stoppen. Het getoonde gedrag en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in ParnasSys. Derde waarschuwing in ParnasSys	Er worden afspraken gemaakt om het grensoverschrijdende gedrag te stoppen. Het getoonde gedrag en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in ParnasSys. Vierde waarschuwing in ParnasSys

Bijlage 2 Gedragsformulier grensoverschrijdend gedrag

Formulier - grensoverschrijdend gedrag

Naam	
Groep	
Datum	
Ingevuld met	
Wat is er gebeurd?	
Wie waren erbij betrokken?	
Waar is het gebeurd?	
Hoe is het gebeurd?	
Waarom is het gebeurd?	
Welke oplossing(en) kan je bedenken?	
Hoe ga je dit stap voor stap uitvoeren?	

Hoe ga je in het vervolg met een soortgelijk probleem om?	
<p>Lees de antwoorden één keer na en kijk of je geen fouten hebt gemaakt.</p> <p>Is alles eerlijk beantwoord? ja - nee</p>	
Leerkracht	Kind
Samenvatting van het gesprek met het kind en ouders	
Aanpak van ongewenst gedrag	
Vervolg?	
<p><i>Ik ga akkoord met de gemaakte afspraken en de aanpak van het ongewenste gedrag volgens het omgangsprotocol.</i></p>	
Leerkracht	Ouders/verzorgers

Bijlage 3 Formulier tegen pesten (voor het kind dat gepest wordt)

 <p style="text-align: center;">Formulier: Ik word gepest door een ander...</p>	
Naam	
Groep	
Datum	
Ingevuld met	
Door wie word je gepest?	
Hoe word je gepest?	<i>uitlachen - uitschelden - buitensluiten - leugens over jou vertellen - bang maken of bedreigen - lelijke dingen zeggen - schoppen - slaan - online pesten anders:</i>
Waarmee word je gepest?	<i>uiterlijke kenmerken - interesses anders:</i>
Waar en wanneer word je gepest?	<i>in de klas - in school - op het plein - BSO - buiten school - online - anders:</i>
Wat heb je zelf gedaan?	
Wie pest jou het ergst? Weet je waarom?	
Wie is de baas bij het pesten?	
Wie helpt jou?	

Tegen wie heb je het gezegd dat je gepest wordt? Wat is er gezegd?	
Wil je dat er in de klas over wordt gepraat?	
Heb je lichamelijke klachten?	
Zijn er spullen afgepakt of kapot gemaakt?	
De pester moet...	<i>ophouden / straf krijgen / anders:</i>
Heb je zelf wel eens gepest?	<i>Ja / nee, omdat</i>
Is dit de eerste keer dat je dit formulier invult?	
<p>Lees de antwoorden één keer na en kijk of je geen fouten hebt gemaakt. Is alles eerlijk beantwoord? ja - nee</p>	
Leerkracht	Kind
Samenvatting van het gesprek met het kind en ouders	

Aanpak om het pesten tegen te gaan	
Vervolg?	
<i>Ik ga akkoord met de gemaakte afspraken en de aanpak van het ongewenste gedrag volgens het omgangsprotocol.</i>	
Leerkracht	Ouders/verzorgers

Bijlage 4 Formulier tegen pesten (het kind dat een ander pest)

 <p>Basisschool De Driehoek Samen groeien tot wereldburgers</p>	
<p><i>Formulier: Ik heb een ander gepest...</i></p>	
Naam	
Groep	
Datum	
Ingevuld met	
<p><i>Pesten wordt bij ons op school niet toegestaan. Toch wordt er gezegd dat jij een ander heb gepest. Met de volgende vragen willen we ook van jou weten wat er aan de hand is.</i></p>	
Wie pest jij? En waarom?	
Wat gebeurt er precies?	<i>uitlachen - uitschelden - buitensluiten - leugens over jou vertellen - bang maken of bedreigen - lelijke dingen zeggen - schoppen - slaan - online pesten anders:</i>
Waarmee wordt de ander gepest?	<i>uiterlijke kenmerken - interesses anders:</i>
Waar en wanneer vindt het pesten plaats?	<i>in de klas - in school - op het plein -SO - buiten school - online - anders:</i>
Wat is de reden van het pesten?	<i>Het is leuk - het is stoer - het geeft macht - ik wil de baas zijn - anders:</i>
Is er iemand die mee pest?	
Zijn er spullen afgepakt of kapot gemaakt door jou?	

Wil jij helpen om het pesten te stoppen?	<i>Ja – nee, omdat:</i>
Hoe kunnen we het pesten stoppen?	
Wat moeten we doen als je toch doorgaat met pesten?	
Is dit de eerste keer dat je dit formulier hebt ingevuld?	<i>Ja / nee, omdat:</i>
<p>Lees de antwoorden één keer na en kijk of je geen fouten hebt gemaakt.</p> <p>Is alles eerlijk beantwoord? ja - nee</p>	
Leerkracht	Kind
Samenvatting van het gesprek met het kind en ouders	
Aanpak om het pesten tegen te gaan	

Vervolg?	
<i>Ik ga akkoord met de gemaakte afspraken en de aanpak van het ongewenste gedrag volgens het omgangsprotocol.</i>	
Leerkracht	Ouders/verzorgers

Bijlage 5 Wegloopprotocol

Hoe om te gaan met kinderen die weglopen onder schooltijd

De school wordt soms geconfronteerd met kinderen die weglopen. Het gebeurt dat kinderen weglopen door een incident in de klas, vaker nog is de aanleiding een gebeurtenis op de speelplaats. Kinderen moeten altijd weten waar ze terecht kunnen als ze zich onveilig voelen. Weglopen mag nooit een concurrerend alternatief zijn. Weglopen veroorzaakt bij direct betrokkenen vaak een grote mate van consternatie. Dat is begrijpelijk vanwege de impact die het weglopen kan hebben. Het moedwillig weglopen van kinderen kan niet worden geaccepteerd, noch worden gedoogd. Ouders en school moeten hun uiterste best doen dergelijk gedrag te voorkomen en te ontmoedigen.

Uit kwalitatief onderzoek blijkt dat duidelijke afspraken maken met kinderen over wegloopgedrag goed mogelijk is en heel vaak leidt tot het gewenste gedrag. Absolute voorwaarde is wel dat het kind het alternatief als duidelijk beter inschat /ervaart dan weglopen. Om dit te bewerkstelligen moet het de kinderen duidelijk zijn dat ze altijd op het terrein van de school moeten blijven. Daarnaast is het belangrijk dat de kinderen zich ervan vergewissen waar hun juf of meester is. Zij moeten hem of haar in de gaten houden teneinde hun veiligheid te vergroten. Als je wegloopt zorg je ervoor dat de juf of meester niet voor je kan zorgen. Ook verstopping is een vorm van onttrekken aan toezicht. Daarnaast moet duidelijk worden gemaakt dat kinderen, als ze problemen hebben met andere kinderen, de leerkracht of anderszins, terecht kunnen bij de interne vertrouwenspersonen. Wie dit zijn staat in onze schoolgids.

Indien een kind desondanks is weggelopen, dan dient de leerkracht als volgt te handelen:

Stap 1	De leerkracht gaat niet zelf achter het kind aan, maar een collega die niet voor de groep staat of directielid;
Stap 2	De leerkracht meldt de directie om welk(e) kind(eren) het gaat.
Stap 3	De leerkracht blijft bij de eigen groep of draagt het toezicht over aan een beschikbare collega. De groep wordt niet alleen gelaten;
Stap 4	De directie (of vervanger van) brengt ouders/verzorgers op de hoogte;
Stap 5	De directie (of vervanger van) informeert de politie, wanneer de locatie van de leerling niet bekend is;
Stap 6	Na overleg met de directie (of vervanger van) wordt bepaald wie er eventueel achter de wegloper(s) aan gaat.

Als het kind terug is:

Stap 7 Na overleg met de directie (of vervanger van) en ouders/verzorgers, neemt de leerkracht een beslissing over eventuele vervolgmaatregelen;

Stap 8 De leerkracht meldt de leerling aan bij de intern begeleider;

Stap 9 De leerkracht maakt een verslag voor het leerling-dossier (ParnasSys);

Kinderen zijn medeverantwoordelijk voor hun veiligheid en dat dient ook te worden gecommuniceerd met ouders. De school kan veel bieden aan veiligheid maar kan niets garanderen als kinderen zich (soms met instemming van ouders) onttrekken aan dat toezicht. Uiteraard wordt altijd met het kind gezocht naar de oorzaak van het wegloupedrag.

Kinderen die hun wegloupedrag blijven herhalen zullen in aanmerking komen voor passende maatregelen. De school moet zijn verantwoordelijkheid kunnen nemen en dient daarbij te worden ondersteund door de ouders. Regel is: al ben je nog zo boos of ..., je blijft op het terrein van de school! Weglopen valt onder grensoverschrijdend gedrag.

Van ouders wordt verwacht dat zij:

- Meehelpen met zoeken naar het weggelopen kind, dan wel derden inschakelen om te helpen bij het zoeken.
- De school er direct van op de hoogte brengen, wanneer het kind thuis is aangekomen, dan wel dat zij hebben vernomen dat het kind zich bij derden bevindt. De school zal vervolgens de politie (in het geval deze is ingeschakeld) daarvan op de hoogte stellen.

In overleg met de ouders wordt vervolgens bepaald hoe voor die dag te handelen: blijft het kind thuis/bij derden of komt het terug naar school? (Zie gedragsprotocol: grensoverschrijdend gedrag)

Weglopen van school is ongeoorloofd en wordt als zodanig gemeld bij de leerplichtambtenaar (verzuimmelding). De ouder(s)/verzorger(s) (en de leerplichtige jongere vanaf het 12e jaar) zijn conform de Wet op de Leerplicht art. 2 leden 1 en 3, art. 4a lid 1 en art. 4c lid 1 Lpw 1969 verantwoordelijk en kunnen worden aangesproken op schoolverzuim.

Bijlage 6 Protocol schorsing en verwijdering primair onderwijs

Protocol schorsing en verwijdering Primair Onderwijs

Bestemd voor:

- Scholen vallend onder Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden - Leerlingen en hun wettelijk vertegenwoordiger(s)

Vastgesteld door CvB d.d. 18 februari 2021 na instemming door de GMR
Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit protocol wordt verstaan onder:

- a. School: Een school als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs (WPO), deel uitmakend van Stichting Onderwijsgroep Zuid-Hollandse Waarden voor primair en voortgezet onderwijs (OZHW).
- b. Bevoegd gezag: Het College van Bestuur van OZHW. Het bevoegd gezag heeft haar taken en bevoegdheden in het kader van dit protocol op grond van het Managementstatuut van OZHW gemandateerd aan de directeur van de school (artikel 30a en 31 WPO).
- c. Directeur: De onderwijskundige, organisatorische en huishoudelijke leiding van de school berust bij de directeur (artikel 29 lid 1 WPO). Onder directeur wordt in dit protocol ook de adjunct-directeur verstaan.
- d. Ouders: De ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) van leerlingen van de school.
- e. Grensoverschrijdend gedrag van leerlingen: Overtreding van de binnen de school geldende normen als gevolg waarvan gegronde vrees bestaat voor de veiligheid van medewerkers en/of leerlingen of voor de ongestoorde voortgang van het onderwijs, de onderwijskwaliteit en/of de overige belangen van de school. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van schoolregels (onder meer blijkend uit de schoolgids), agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie.
- f. Schorsing: Het ontzeggen van de toegang tot de school waar de leerling is ingeschreven, met inbegrip van het schoolgebouw, het schoolterrein en buitenschoolse activiteiten.
- h. Verwijdering: Het uitschrijven van een leerling uit de schooladministratie van de school.
- i. Geschillencommissie passend onderwijs: De commissie als bedoeld in artikel 43 WPO.
- j. Vertrouwensinspecteur: De vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs als bedoeld in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht (WOT), waarmee het bevoegd gezag in overleg moet treden in geval van een vermoeden van een seksueel misdrijf.

Artikel 2 Algemeen

1. In geval van grensoverschrijdend gedrag kunnen, afhankelijk van de aard en ernst van het gedrag, opvoedkundige maatregelen of ordemaatregelen worden opgelegd.
2. Opvoedkundige maatregelen zijn pedagogische, feitelijke handelingen zoals de leerling een middag terug laten komen, corvee of een time-out. In het laatste geval (soms ook wel aangeduid als interne schorsing) wordt de leerling de toegang tot de klas of reguliere onderwijsactiviteiten ontzegd, maar brengt hij/zij de rest van de dag wel onder toezicht op school door, waarbij de directeur bewerkstelligt dat een onderwijsprogramma wordt

gevolgd. Deze maatregelen kunnen, gelet op het kader van de pedagogische vrijheid, worden opgelegd door de groepsleerkracht, een daartoe door de directeur aangewezen medewerker of door de directeur zelf.

3. Ordemaatregelen zijn (in volgorde van zwaarte) de schriftelijke berisping, de overplaatsing naar een parallelklas of een andere vestiging van de school, de waarschuwing voor een verwijdering, de schorsing en de verwijdering. Deze maatregelen kunnen, met uitzondering van de definitieve verwijdering, worden opgelegd door de directeur.
4. De concrete maatregel wordt altijd afgestemd op de aard en ernst van het gedrag en de overige omstandigheden van het geval. Daaronder worden in ieder geval begrepen de vraag of aan de leerling al eerder een maatregel is opgelegd, of uit het gedrag een gevaar voor herhaling voortvloeit, hoe ernstig de rechten van anderen zijn benadeeld, of het risico bestaat dat het wangedrag door andere leerlingen zal worden nagevolgd en in hoeverre sprake is van een bedreiging voor de rust, orde en veiligheid binnen de school. Dit betekent ook dat het in zeer ernstige gevallen mogelijk is om direct conform het bepaalde in artikel 4 tot verwijdering van een leerling over te gaan, zelfs als aan de betreffende leerling niet eerder een maatregel is opgelegd.

Artikel 3 Schorsing

1. Als een leerling zich schuldig heeft gemaakt aan grensoverschrijdend gedrag, of als anderszins een ordemaatregel dringend noodzakelijk is, heeft de directeur - in overleg met de intern begeleider en de groepsleerkracht - de bevoegdheid om een leerling te schorsen conform artikel 40c WPO.
2. De duur van de schorsing bedraagt maximaal een week (vijf werkdagen).
3. Het besluit tot schorsing wordt zowel telefonisch als schriftelijk ter bevestiging aan de leerling en zijn/haar ouders bekend gemaakt, waarbij in ieder geval de reden, ingangsdatum en de duur van de schorsing worden vermeld. Voorts wordt vermeld dat de leerling en zijn/haar ouders binnen zes weken schriftelijk bezwaar kunnen maken bij het bevoegd gezag. Een afschrift van dit besluit wordt in het dossier van de leerling opgenomen en ter kennisneming naar het bevoegd gezag gestuurd.
4. Voorafgaand aan het schorsingsbesluit worden de leerling en zijn/haar ouders gehoord. Als de omstandigheden van het geval maken dat de directeur de leerling per direct moet schorsen, worden de leerling en zijn/haar ouders/leerling na het schorsingsbesluit gehoord. Van dit hoorgesprek wordt een verslag gemaakt. Een afschrift van het verslag wordt in het dossier van de leerling opgenomen en ter kennisneming naar de leerling en zijn/haar ouders en het bevoegd gezag gestuurd.

5. Verlenging van de duur van de schorsing is alleen mogelijk wanneer een besluit tot verwijdering wordt voorbereid. Als dat het geval is, worden de leerling en zijn/haar ouders hierover schriftelijk geïnformeerd conform het bepaalde in artikel 4.
6. Indien de schorsing langer dan een dag duurt, stelt de directeur naast de leerplichtambtenaar ook de Inspectie van het Onderwijs (via het meldingsformulier op het Internet Schooldossier van de Inspectie van het Onderwijs) en het bevoegd gezag op de hoogte.
7. De directeur bewerkstelligt dat de leerling tijdens de schorsing zoveel mogelijk een alternatief onderwijsprogramma (huiswerk, begeleiding) kan volgen.

Artikel 4 Verwijdering

1. Verwijdering conform artikel 40 lid 1 WPO is aan de orde wanneer het redelijkerwijs niet meer mogelijk is om de leerling op de school ingeschreven te houden. Daarvan is onder meer sprake als de leerling onvoldoende vorderingen maakt, de school niet aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan voldoen, sprake is van grensoverschrijdend gedrag van de leerling of zijn/haar ouders of wanneer de relatie tussen de school en de leerling of zijn/haar ouders verstoord is geraakt.
2. Indien de grond voor verwijdering bestaat uit het maken van onvoldoende vorderingen wordt de leerling niet in de loop van het schooljaar verwijderd, tenzij de leerling tussentijds kan instromen op een andere (passende) school en hiermee is voldaan aan lid 7 van dit artikel.
3. Indien de verwijdering plaatsvindt vanwege het feit dat de school niet de extra ondersteuning kan bieden die de leerling nodig heeft, wordt ernaar gestreefd dat zoveel mogelijk wordt voldaan aan de volgende criteria:
  - a. er is na op overeenstemming gericht overleg met de ouders een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) vastgesteld met inzicht in de ondersteuningsbehoefte van de leerling, en dit OPP is tijdig geactualiseerd;
  - b. er is onderzocht of er nog begeleidings- of ondersteuningsmogelijkheden resteren;
  - c. er is sprake van een inventarisatie van scholen met een ondersteuningsprofiel dat overeenstemt met de ondersteuningsbehoefte van de leerling;
  - d. er heeft overleg plaatsgevonden met de ouders over deze scholen, de afstand en reistijd naar de voorgestelde school en de richting van de school.
4. Voordat een definitief besluit tot verwijdering wordt genomen, stelt de directeur - in overleg met de intern begeleider, de groepsleerkracht en het bevoegd gezag - de leerling en zijn/haar ouders in de gelegenheid om te worden gehoord over het voornemen tot verwijdering. Van dit hoorgesprek wordt een verslag gemaakt. Een afschrift van het verslag wordt in het dossier van de leerling opgenomen en ter kennisneming naar de leerling en zijn/haar ouders en het bevoegd gezag gestuurd. Tevens wordt de

leerplichtambtenaar en de Inspectie van het Onderwijs (via het meldingsformulier op het Internet Schooldossier van de Inspectie van het Onderwijs) van het voornemen tot verwijdering op de hoogte gesteld.

5. Hangende de besluitvorming over de verwijdering, kan de directeur de leerling schorsen conform het bepaalde in artikel 3. De directeur bewerkstelligt dat de leerling tijdens de schorsing zoveel mogelijk een alternatief onderwijsprogramma (huiswerk, begeleiding) kan volgen.
6. Het definitieve besluit tot verwijdering van de leerling wordt door het bevoegd gezag genomen. Hierbij worden de belangen van de school zorgvuldig afgewogen tegen het belang van de leerling en diens onafgebroken schoolcarrière.
7. De definitieve verwijdering is pas mogelijk nadat een andere (passende) school is gevonden die bereid is om de leerling toe te laten.
8. Het bevoegd gezag maakt het besluit tot verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen aan de leerling en zijn/haar ouders bekend. In dit schrijven wordt erop gewezen dat binnen zes weken na dagtekening schriftelijk bezwaar kan worden gemaakt bij het bevoegd gezag. Een afschrift van dit besluit wordt in het dossier van de leerling opgenomen en ter kennisneming naar de directeur gestuurd.
9. Het bevoegd gezag stelt de leerplichtambtenaar en de Inspectie van het Onderwijs (via het meldingsformulier van het Internet Schooldossier van de Inspectie van het Onderwijs) schriftelijk in kennis van de definitieve verwijdering.

Artikel 5 Bezwaarprocedure

1. De leerling en zijn/haar ouders hebben de mogelijkheid om binnen zes weken na dagtekening van het genomen besluit inzake schorsing dan wel verwijdering een bezwaarschrift in te dienen bij het bevoegd gezag.
2. Het bevoegd gezag bevestigt de ontvangst van het bezwaarschrift schriftelijk en neemt vervolgens binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift een beslissing over het bezwaar conform artikel 40 lid 12 WPO.
3. Als het geschil inzake verwijdering ook is voorgelegd aan de Geschillencommissie passend onderwijs, neemt het bevoegd gezag pas een beslissing nadat deze commissie haar bevindingen heeft uitgesproken. De beslistermijn zoals vermeld in lid 2 wordt in dat geval opgeschort.
4. Voordat het bevoegd gezag een beslissing neemt, voert het overleg met de directeur van de betreffende school, en stelt het de leerling en zijn/haar ouders in de gelegenheid om te worden gehoord.

5. De leerling en zijn/haar ouders worden voorafgaande aan de mondelinge behandeling van het bezwaar in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van eventuele op de schorsing dan wel verwijdering betrekking hebbende adviezen en/of rapporten, zodat zij zich ook kunnen uitlaten over de inhoud daarvan.
6. In de beslissing op het bezwaar vermeldt het bevoegd gezag welke rechtsmiddelen tegen de beslissing open staan.
7. Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking: het besluit om de leerling te schorsen dan wel te verwijderen kan derhalve, ondanks het bezwaar, worden uitgevoerd.

Artikel 6 Melding bij vertrouwensinspecteur / aangifte bij politie

1. Indien sprake is van een bedreiging van de rust, orde en veiligheid binnen de school of van een vermoeden van een strafbaar feit gepleegd door een leerling in of bij de school, kan de directeur hiervan melding maken bij de politie of aangifte doen. Daarnaast wordt het bevoegd gezag geïnformeerd.
2. Als sprake is van een vermoeden van een seksueel misdrijf, is het bevoegd gezag verplicht om overleg te voeren met de vertrouwensinspecteur en om aangifte te doen bij de politie. Medewerkers zijn in verband daarmee verplicht om direct het bevoegd gezag te informeren als zij kennis hebben van een mogelijk seksueel misdrijf. Deze melding kan in de praktijk ook plaatsvinden middels de directeur. De directeur geeft deze melding dan onmiddellijk door aan het bevoegd gezag.
3. Medewerkers die tijdens de uitoefening van hun werkzaamheden geconfronteerd worden met geweld, intimidatie, bedreiging of andere strafbare feiten kunnen ook zelf aangifte doen of melding maken bij de politie, bij voorkeur in overleg met de directeur.

Artikel 7 Publicatie

1. Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat dit protocol wordt gepubliceerd op de websites van de scholen en van het bevoegd gezag.
2. Op verzoek van een belanghebbende stelt de directeur dan wel het bevoegd gezag onverwijld een exemplaar van dit protocol beschikbaar.

Artikel 8 Overige bepalingen

1. Dit protocol kan worden aangehaald als 'Protocol schorsing en verwijdering PO OZHW'.

2. Het protocol kan door het bevoegd gezag worden gewijzigd of ingetrokken met inachtneming van de toepasselijke wet- en regelgeving en in het bijzonder nadat de GMR in de gelegenheid is gesteld om hierover advies te geven.
3. Het protocol is, na advies van de GMR, vastgesteld door het bevoegd gezag op 18 februari 2021 en is in werking getreden op 18 februari 2021. Hiermee zijn alle voorgaande versies komen te vervallen.

Bijlage 7 Gedragscode OZHW voor PO en VO

Gedragsregels en codes hebben enerzijds een preventieve functie. De regels vormen een leidraad voor ons gedrag. Het is van belang deze regels te kennen. Dat lijkt meer dan het is. Immers de meeste regels kennen we al als onze algemene normen en waarden. Anderzijds zijn gedragsregels en codes een instrument om vast te stellen of er sprake is van grensoverschrijdend gedrag, waarmee bepaald kan worden of bijsturing kan plaatsvinden of dat mogelijk disciplinair opgetreden moet worden.

De gedragscode OZHW omvat diverse codes en regels en is van toepassing op alle medewerkers, leerlingen en hun ouders, stagiaires, vrijwilligers en alle andere personen die werkzaamheden verrichten in de vestigingen.

De gedragscode levert een bijdrage aan de uitgangspunten van OZHW. Dit betekent dat iedereen in de school kan rekenen op een respectvolle benadering door anderen. Er is een sociaal veilig klimaat waaraan zowel de (school-)leiding als alle medewerkers, leerlingen en ouders hun bijdragen leveren.

Onze openbare identiteit draagt bij aan een brede ontwikkeling van kinderen, vanuit de erkenning van de betekenis van en verscheidenheid aan levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden. OZHW is daarom vrij toegankelijk, ongeacht godsdienst, politieke overtuiging, afkomst, geslacht en geaardheid. OZHW is een ontmoetingsplaats voor mensen met verschillende opvattingen en draagt daarmee bij aan het leren, het vormen en het uiten van een afgewogen eigen mening, met respect voor de mening en overtuiging van anderen. Iedereen is dus welkom, iedereen is benoembaar. Daarnaast worden gedragsregels en codes bepaald door de huidige wet- en regelgeving.

Schoolleiding (inclusief bestuur) en medewerkers trekken één lijn ten overstaan van de leerlingen en/of hun ouders om zo niet in de valkuil van gezagsondermijning te stappen. Dit document wordt bij indiensttreding van alle medewerkers, externe medewerkers en stagiaires verstrekt via Afas InSite, waarna de medewerker digitaal tekent voor gezien. Het document is als naslagwerk terug te vinden op het Digiplein.

Gezicht bedekkende kleding is niet toegestaan binnen de school en de schoolterreinen, uiteraard uitgezonderd mondkapjes, verkleedpartijen of situaties die door de schoolleiding als zodanig zijn benoemd. Binnen onze vestigingen wordt de Nederlandse taal als spreektaal gevoerd door leerlingen, hun ouders, medewerkers en andere personen binnen de vestiging. Een uitzondering hierop vormen de schakelklassen, de lessen vreemde talen en de opleidingsvariant tweetalig onderwijs.

Gedragsregels voor leerlingen en ouders naar de school en door de school

Het sociaal veilige klimaat wordt gedragen door eenieder die betrokken is bij de school. Van iedere betrokkene wordt eveneens verwacht dat zij een bijdrage leveren aan dat veilige

klimaat. Begrippen als respect en vertrouwen staan daarin centraal. Medewerkers zullen actief optreden tegen verstoringen van het sociale leefklimaat. Hierbij is een pedagogische instelling het uitgangspunt maar op essentiële punten wordt een principiële houding verwacht.

De missie van OZHW luidt als volgt:

Onze leerlingen voelen zich prettig en veilig op onze scholen en ontdekken waar hun talenten liggen.

Onderstaande algemene uitgangspunten maken het sociale fundament van de OZHW-scholen. De school mag van de leerlingen verwachten, dat zij:

1. De missie van OZHW respecteren of onderschrijven en in hun gedrag en uitlatingen rekening houden met deze grondslag van openbaar onderwijs.
2. Kennismaken van de op hen van toepassing zijnde in de school geldende regels.
3. Zich aan de binnen de school geldende regels houden.
4. Meedenken over de veiligheid op school, al dan niet door te participeren in de leerlingenraad, medezeggenschapsraad en/of responsgroepen.

De school mag van de ouders/verzorgers verwachten, dat zij:

1. De missie van OZHW respecteren of onderschrijven en in hun gedrag en uitlatingen rekening houden met deze grondslag.
2. De voor de school geldende regels, onder andere op het gebied van veiligheid, onderschrijven en respecteren.
3. Meedenken over de veiligheid op school, al dan niet door te participeren in de ouderraad, medezeggenschapsraad en/of responsgroepen.

Leerlingen en ouders/verzorgers mogen van de school verwachten, dat zij:

1. Het onderwijs aan de leerling verzorgt met inachtneming van de missie en de doelstellingen van OZHW.
2. Met respect en met inachtneming van de gewenste omgangsvormen omgaat met de leerling en ouders/verzorgers.
3. Ervoor zorgt dat noodzakelijk fysiek contact functioneel is en niet misverstaan kan worden.
4. Zich realiseert dat bepaalde situaties, handelingen en communicatie door leerlingen of buitenstaanders misverstaan kunnen worden en kunnen leiden tot beschuldigingen van seksuele intimidatie.
5. Voor de veiligheid van de leerling zorgt. OZHW doet dit door het Protocol Aggressie en Geweld te hanteren en de inhoud hiervan te communiceren naar leerlingen, ouders/verzorgers en (nieuwe) medewerkers.

Gedragsregels medewerkers OZHW

Door OZHW zijn gedragsregels geformuleerd voor medewerkers die richting geven aan het handelen van medewerkers.

Algemeen

1. Elke medewerker is zich ervan bewust dat hij een rolmodel en een representatieve functie vervult voor ouders en leerlingen.
2. Elke medewerker oefent zijn taak/functie zo goed mogelijk uit binnen het beroepskader.
3. Elke medewerker neemt zijn eigen verantwoordelijkheid voor zijn beroepsuitoefening.
4. Elke medewerker weet wat de grenzen zijn van zijn professionele deskundigheid zoals verwoord in dit protocol.
5. Elke medewerker is verantwoordelijk voor de verdere ontwikkeling van zijn professionaliteit.
6. Elke medewerker onderhoudt professionele contacten met medewerkers van de organisatie.
7. Indien er een affectieve relatie ontstaat tussen medewerkers wordt de leidinggevende onverwijld door hen beide hierover geïnformeerd. Alle partijen streven naar een passende oplossing mocht de relatie (mogelijk) effect hebben op de professionele contacten en uitoefening van de taak/functie van de medewerker(s). Dit geldt ook in het geval van eigen kinderen op de school waar de medewerker werkt.
8. Elke medewerker onthoudt zich van en bestrijdt elke vorm van discriminatie, racisme, geweld en seksuele intimidatie.
9. Elke medewerker draagt bij aan de sociale en fysieke veiligheid binnen het domein van zijn werkzaamheden (zoals bijvoorbeeld het bestrijden en voorkomen van pestgedrag).
10. Elke medewerker is alert op signalen van agressie en geweld en neemt zo nodig maatregelen.

Gedragsregels ten opzichte van leerlingen

1. Elke medewerker respecteert de leerling en diens fysieke integriteit.
2. Elke medewerker houdt rekening met de levensbeschouwelijke en culturele identiteit van de leerling.
3. Elke medewerker staat open voor en onderhoudt professionele contacten met leerlingen.
4. Elke medewerker is zich bewust van zijn overwicht dat voortvloeit uit zijn taak en/of functie en hij gaat hier op een professionele manier mee om.
5. Elke medewerker toont betrokkenheid met de leerling en bewaart daarbij zijn professionele distantie.
6. Elke medewerker maakt alleen gebruik van sociale media in zijn hoedanigheid als medewerker van OZHW. Hij is zich bewust van zijn kwetsbare positie op dergelijke fora.
7. Elke medewerker behandelt vertrouwelijke informatie over leerlingen als zodanig.

Gedragsregels ten opzichte van ouders

1. Elke medewerker staat open voor en onderhoudt professionele contacten met ouders.

2. Elke medewerker verstrekt tijdig eerlijke en ter zake doende informatie over leerprestaties en/of gedragingen aan de ouders.
3. Elke medewerker zal in contacten met de ouders het belang van het kind laten prevaleren boven alle andere aspecten.
4. Elke medewerker zal bij de begeleiding van het kind naar de ouders aangeven waar zijn professionele grens ligt.
5. Elke medewerker zal zich onthouden van beloften aan ouders, die niet waargemaakt kunnen worden.

Gedragsregels ten opzichte van collega's

1. Elke medewerker verricht zijn werkzaamheden als lid van een functionele groep in een collegiale verantwoordelijkheid.
2. Elke medewerker komt afspraken na die gemaakt zijn in overleg met de leden van zijn functionele groep.
3. Elke medewerker zal een collega aanspreken op gedrag dat duidelijk afwijkt van het professionele gedrag (rolmodel) dat behoort bij de taak/functie van de betrokken collega.

Bijlage 8 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht beroepskrachten, dus ook onderwijsmedewerkers, om een vijfstappenplan te gebruiken als ze het vermoeden hebben van kindermishandeling (waaronder ook ernstige verwaarlozing valt) en/of huiselijk geweld.

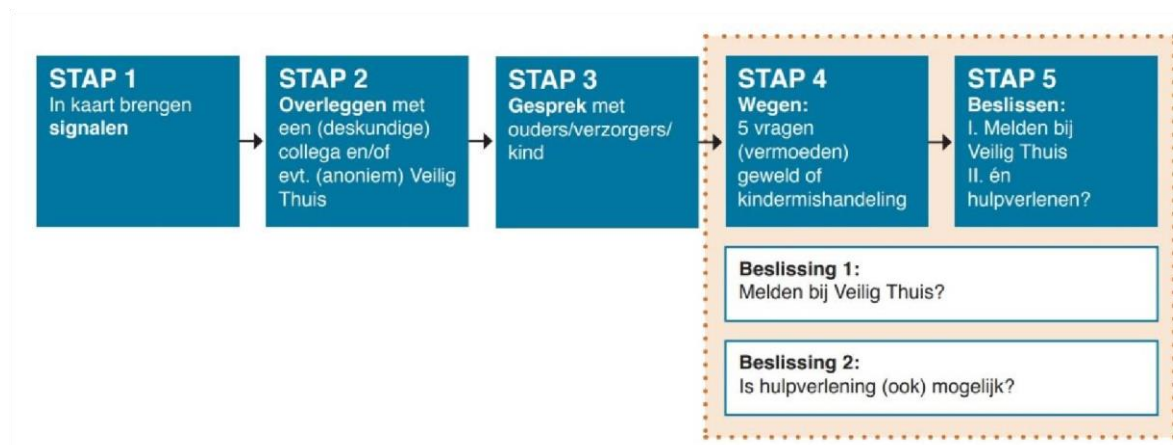
Doel van de wet is om leerlingen die te maken hebben met een vorm van geweld of mishandeling in de thuissituatie passende hulp te bieden, zodat er een einde komt aan de bedreigende situatie.

De meldcode bestaat uit vijf stappen. De stappen staan hieronder beschreven. Elke medewerker van OZHW voor PO en VO moet zich aan de meldcode houden. De Intern Begeleider/Zorgcoördinator voert (in samenwerking met de leraar of medewerker) de stappen uit. Zij functioneren in deze als aandachtsfunctionaris.

De aandachtsfunctionaris bewaakt de interne procedure en zorgt ervoor dat deze kwalitatief goed verloopt. Een medewerker kan de signalen van wantrouwen bij de aandachtsfunctionaris neerleggen, die vervolgens –als dat nodig is- de stappen 2 tot en met 5 doorloopt.

Onderstaand figuur toont de vijf stappen uit de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Ter ondersteuning van de beslissingen in stap 5 is in stappen 4 en 5 een afwegingskader opgenomen.

In stap 1 moet een kindcheck uitgevoerd worden. Deze is aan de orde wanneer een volwassene of een adolescent in een situatie verkeert die minderjarige kinderen (ernstige) schade kan berokkenen. Er moet in dat geval in een gesprek met de ouders/verzorgers onderzocht worden of er nog meer kinderen bij ouders/verzorgers wonen en wie er voor hen zorgen. Op basis van deze informatie wordt besloten of er verdere actie ondernomen moet worden door de volgende stappen in de Meldcode te zetten.

In stap 5 worden twee beslissingen genomen:

- Het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens
- Het beslissen of het zelf bieden en organiseren van hulp mogelijk is

Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in de genoemde volgorde worden genomen. De betrokken medewerker vaagt zich op basis van signalen en het gesprek met ouders af of melden noodzakelijk is aan de hand van vijf afwegingsvragen. Vervolgens besluit deze of het bieden of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school als de betrokkenen (ouders/verzorgers) behoort.

Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden. Melden is niet verplicht en kan ook anoniem.

Privacy

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene nor van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus op voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

Meer informatie over de meldcode kun je teruglezen op:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in de Meldcode:

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling
Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.
Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Begrippen en definities

Algemene meldnormen (leidende principes t.b.v. afwegingskaders)

Het doen van een melding bij Veilig Thuis van mogelijk huiselijk geweld of mogelijke kindermishandeling is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

Meldnorm A In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid

Meldnorm B In alle ANDERE gevallen waarin de aandachtsfunctionaris meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Meldnorm C Als een aandachtsfunctionaris die hulp biedt of organiseert om betrokken te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stop of zich herhaalt

Acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure

Acute onveiligheid

Definitie Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is in de komende dagen niet gegarandeerd en ho of zij heeft directe bescherming nodig.

Toelichting Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.

Voorbeelden

- Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft
- (ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe
- Poging tot verwurging
- Wapengebruik
- Geweld tijdens de zwangerschap
- (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar
- Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking)

- Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt Van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.
- Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.
- Vrijheidsbeperkende maatregelen voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.
- Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.
- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt
- Etc.

Structurele onveiligheid

Definitie Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.

Toelichting Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap of slachtofferschap) in de toekomst.

Voorbeelden

- Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.
- Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger
- Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken
- Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties
- Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders
- Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben
- Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden

- Etc.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling
Toelichting	<p>Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij het huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vagen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden.</p> <p>Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eengerelateerd geweld en oudermishandeling.</p>

Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Bij keuze voor niet/wel melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.